

M. Saim UYSAL

Yeni FED Başkanı'nın mesajları

2.3.2018

Bilindiği üzere Amerikan Merkez Bankası (FED) başkanlığına Jerome Powell atanmıştı. Yeni başkan bu sıfatıyla ilk resmi konuşmasını Temsilciler Meclisinde yaptı. Bu konuşmasında verdiği mesajları şöyle özetleyebiliriz.

- Amerikan ekonomisi olumlu gidişatını gelecek iki yıl boyunca da sürdürecektir.

- İndirilen kurumlar vergisi oranları, özel yatırımları arttıracak ve bu artış uzun vadede verimliliği yükseltmek suretiyle ücretleri destekleyecektir. Tam istihdam oranı %4 civarında olacaktır.

- FED'in bilanço daraltması planını benimsediğini belirten yeni Başkan, gelecek birkaç yıldaki küçültme operasyonu sonucunda bilançonun 2.5-3.0 trilyon dolar civarına gerileyeceğini ifade etmiştir.

- Küresel ekonomideki aktiviteye paralel Amerikan ekonomisinin de %2'lik enflasyon oranının uygun olduğunu belirtmiş bulunmaktadır.

- Yapılması düşünülen finansal regülasyonların gevşetilmesi küçük bankaları rahatlatacaktır.

- Tahvil piyasasındaki faizlerin dalgalanmasından endişelenmediği ifade eden Powell, piyasaların normal bir ortamda işlediğini açıklamıştır. Büyümenin güçlü seyretmesi nedeniyle finans piyasasındaki oynaklığın ekonominin üzerine etkisi olmayacak bu anlamda kademeli faiz artışları devam edecektir. Enflasyonun yükselişi ve finansal dengesizlikler konusunda tetikte olmalıyız. Ekonominin aşırı ısınmasını önlemeliyiz.

FED'in para politikasının piyasa deyimıyla "güvercin" ve "şahin" niteliğinde algılanması, gelişmekte olan ülkeleri farklı etkilemektedir. "Şahin" niteliğindeki algılama faiz artırımlarının devam edeceğini ve doların güçlenmesi anlamına geleceğini göstermektedir. Bunun sonucunda gelişmekte olan ülkelere para akışı yavaşlayacak hatta duracak ve bu ülkelerdeki sıcak para çıkışı artacaktır. "Güvercin" algılanması da aksine bu ülkelere portföy hareketlerinin devam edeceği ve faizlerin düşeceği anlamına geliyor.Yeni Başkanın konuşması bu anlamda piyasalarca "şahin" olarak algılanmış ve uzun vadeli tahvil faizleri %2.90'lara, dolar endeksi de 90.740'lara yükseliş göstermiştir.

Piyasalarca 2018 yılında FED'in planladığı gibi Mart ayından başlamak üzere üç kez faiz artırımına gideceği konusuna kesin gözüyle bakılıyor. Hatta belki de dördüncü bir faiz artırımını gelebilir mi bu konu tartışılıyor. 2008 krizinden bu yana küresel piyasalardaki düşük faiz ve bol likiditenin artık söz konusu olamayacağı görülüyor. Bu gelişme de gelişmekte olan ülkeleri ve bu arada ülkemizi finans bulma açısından olumsuz etkileyecektir. Bulunabilen finans kaynaklarının da maliyet oranları artacaktır.

Türkiye'nin 2018 yılında dış finansman olarak büyüme oranına paralel yaklaşık 220 milyar dolar civarında bir kaynak bulma zorunluluğu var.

2018 yılı Ocak ayı dış ticaret verileri açıklandı. İhracat %10.7 artarken ithalat %35 oranında arttı. Dış ticaret açığı artış oranı da %108.8 ve açık tutarı da 9.67 milyar dolara ulaştı. Bu şekildeki rakamların yıllıklandırılmasında ise 12 aylık cari açık tutarı 51.1 milyar doların üzerine çıkacak. (Geçen senenin açık tutarı 47.1 milyar olmuştu) 2017 de cari açığın finansmanında Merkez Bankası rezervlerinden 8.2 milyar dolar kullandık. Bunu sürekli yapamayız.

Türkiye'nin 2007-2017 dönemi bütçe ve cari açık ve büyüme verilerini analiz ettiğimizde büyümenin sıçradığı her dönemde hem bütçe ve hem de cari açık yükseliyor ve böylece ikiz açık oluşuyor.

İkiz açıkla beraber yüksek enflasyon ve yüksek borçluluk oranlarını dikkate alacak olursak değişen küresel finans koşullarında, dış finansman bulmanın zorluğu kırılabilirlik değerlendirmelerini arttırabilir.